

MISJONARZ Z POLSKI

Historia rozwoju chrześcijaństwa jest skomplikowana i niejednorodna. Misje ewangelizacyjne na przestrzeni wieków przybierały bardzo odmienne formy i sposoby działania. Wraz z poszerzającą się wiedzą geograficzną Dobra Nowina trafiała do nieznanymi miejsc i egzotycznych ludów. Wśród wspomnianych na wystawie misjonarzy na szczególną uwagę zasługuje, mało rozpoznawalny w swoim ojczystym kraju, Michał Boym. Ten jezuita nawrócił i ochrzcił chińskiego cesarza Yongli i jego rodzinę. Podczas swoich podróży do Chin jako pierwszy Europejczyk nanosił na mapy Wielki Mur Chiński oraz Pekin. Dziś uznawany jest w Państwie Środka za pierwszego sinologa. Każde ze swych dzieł podpisywał „**Michał Boym, Polak**”.

PAPIEŻ POLAK W JEROZOLIMIE

Jerozolima jest miejscem świętym dla ludzi wielu wyznań. Jej trudna historia, w tym także współczesna, komplikowała wiernym pielgrzymowanie do niej, a jednak nigdy ich w niej nie zabrakło. Wśród wielu Polaków odwiedzających te strony nie można nie wspomnieć o Janie Pawle II. W marcu 2000 r. odbył on pielgrzymkę do Ziemi Świętej. Podróż ta miała charakter duchowy. Określono ją jako „**arcydzieło równowagi**”, ponieważ została przeprowadzona w duchu międzyreligijnego dialogu z uwzględnieniem wrażliwości Izraelczyków i Palestyńczyków. Papież odwiedził nie tylko najważniejsze miejsca dla religii chrześcijańskiej, ale również uszanował obiekty kultu judaizmu oraz islamu. Co ważne, św. Jan Paweł II wyraził wówczas ubolewanie nad krzywdami, których Żydzi przez wieki doświadczały ze strony chrześcijan i wypowiedział słowa: „**Kościół odrzuca każdą formę rasizmu, jako negację obrazu Stwórcy obecnego w każdym ludzkim istnieniu**”.

ŚLADAMI JEZUSA

WYSTAWA MULTIMEDIALNA

Chociaż Jezus żył i nauczał ponad 2000 lat temu, to Jego historia pozostaje niezapomniana. Od wieków chrześcijanie wierzą w Jego boską naturę. Śmierć i zmartwychwstanie Jezusa są dla nich podstawą wiary w zbawienie i życie wieczne. Miejsca,

ŚCIEŻKA DLA DOROSŁYCH

które naznaczył swoją obecnością, przyciągają każdego dnia rzesze pątników i turystów. Z miejscami tymi wiąże się wiele interesujących historii. Nie sposób opowiedzieć wszystkich, ale niektóre z nich opisane zostały poniżej.

W WIECZERNIKU – miejsce spotkania

Wieczernik to miejsce spotkania Jezusa z uczniami, Jego przyjaciółmi, ale i ze zdracą Judasza. To tu Jezus, ustanawiając sakrament Eucharystii, powiedział: *Bierzcie i jedzcie, to jest Ciało moje*. Widzieć Wieczernik, to widzieć wspólnotę połączoną tą wielką tajemnicą

Wydarzenia Ostatniej Wieczerzy przeżywamy dziś na każdej mszy świętej podczas preistoczenia. Raz w roku, w Wielki Czwartek w trakcie Mszy Wieczerzy Pańskiej, jesteśmy świadkami obrzędu zwanego „**mandatum**”. Tak jak niegdyś w Wieczerniku Jezus obmył nogi 12 apostołom, dając przykład wzajemnej służby, tak podczas liturgii wielkoczwartkowej kapłan obmywa stopy 12 osobom. Zwykle są to mężczyźni, ale nie jest to obowiązkiem. Sam papież Franciszek podkreśla powszechność Bożej miłości i łaski, obmywając nogi również kobietom. „Mandatum” wprowadzono do liturgii Wielkiego Czwartku ok. 649 r. w hiszpańskim Toledo.

GOLGOTA – miejsce śmierci

Kiedy myślimy o Golgocie, wspominamy śmierć, trud i cierpienie. Tutaj Jezus umarł wypowiadając słowa żalu: *Boże mój, Boże mój, czemuś mnie opuścił*. Tu też konało obok Niego dwóch innych skazańców, z których jeden otrzymał od Nauczyciela obietnicę życia wiecznego.

Pod koniec średniowiecza, gdy zaczęła rozwijać się pobożność pasyjna, a odległość od Jerozolimy nie pozwalała wiernym na osobiste odwiedzenie Golgoty i przejście drogi krzyżowej, w Europie zaczęły powstawać **kalwarie** (łaciński odpowiednik hebrajskiej Golgoty). Zespoły kaplic, nawiązujące do kolejnych stacji Męki Pańskiej, zakładano na pojedynczych wzniesieniach lub pagórkowatym terenie. Tym samym wiernie oddawano krajobraz Ziemi Świętej. W kalwariach można było uzyskać te same odpusty, co w Jerozolimie.

Najsłynniejsze takie miejsca w Polsce to: Kalwaria Zebrzydowska, Kalwaria Wambierzycka czy Kalwaria Warmińska.

ARMA CHRISTI – narzędzia męki

Narzędzia Męki Pańskiej to przedmioty służące do zadawania bólu Jezusowi podczas Pasji. Po łacinie nazywają się *arma Christi* (co oznacza „broń Chrystusa” w walce przeciw grzechowi). Najważniejsze z nich to: bicz, korona cierniowa, krzyż, włócznia i gwoździe. W XIII w., gdy nastąpiło wzmożone zainteresowanie męką Jezusa, ludzie poświęcili im więcej uwagi. Przez wyprawy krzyżowe oraz zrabowanie Konstantynopola w 1204r., niezliczona ilość domniemanych relikwii pasyjnych trafiła na zachód Europy. Stały się one przedmiotami otoczonymi czcią i kultem.

Arma Christi często ukazywane były w sztuce. W przedstawieniach malarzkich otaczały one wizerunek umęczonego Chrystusa lub trzymane były przez aniołów. Ciekawe jest to, że od XV w. zaczęto przedstawiać z nimi również Dzieciątka Jezus. Zobrazowane w takim kontekście wskazywały na Jego przyszłą, męczeńską śmierć, która pisana Mu była od samych narodzin.

CAŁUN Z TURYNU – dowód na zmartwychstanie?

Od lat ludzie poszukiwali dowodów, które mogłyby w sposób naukowy potwierdzić prawdziwości zmartwychwstania Jezusa Chrystusa. Dla wielu Całun z Turynu stał się spełnieniem tych marzeń. Płótno było wielokrotnie poddawane badaniom. Kościół nigdy jednak nie opowiedział się za jego autentycznością. To niesamowite płótno pogrzebowe doczekało się osobnej dyscypliny naukowej.

Syndologia (gr. *sinon* - płótno) ma na celu udowodnić lub zaprzeczyć prawdziwości słynnej relikwii. Międzynarodowe Centrum Syndologii znajduje się w Turynie. W Krakowie, z inicjatywy Jana Pawła II, powołano Studium Syndologiczne przy Polskim Towarzystwie Teologicznym.

PUSTY GRÓB JEZUSA

„Non Est Hic” (Nie ma Go tu) - głosi napis w grobowcu Bazyliki Grobu Pańskiego. To najpiękniejsze przesłanie, jakie pozostało na miejscu złożenia zwłok Nauczyciela z Nazaretu. Burzliwa historia Bazyliki doprowadziła do ustanowienia tzw. zasady status quo, a więc zachowania niezmiennego stanu rzeczy. Dotyczy ona zarówno opieki nad określonymi elementami kościoła, jak i zwyczajami związanymi z codziennym i odświętnym funkcjonowaniem świątyni.

Tym bardziej bezprecedensowy wydaje się fakt, że w październiku 2016 roku, **po raz pierwszy od stuleci**, zdecydowano się na otwarcie grobowca w Bazylice Grobu Pańskiego. Przez zaledwie 60 godzin naukowcy fotografowali, które stanowi jedno z najważniejszych miejsc w historii świata. Zaskoczeni badacze, pod marmurową okładziną natrafili na pękniętą płytę z wrytym krzyżem, którą w IV w. zabezpieczono miejsce, gdzie leżał zmarły.